

การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน
ในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี
The Participation in Solving the Problem of Road Fatalities
in the Nayoong District, Udonthani Province

พัทยา แสงตรีสุข¹

Pattaya Saengtreesu¹

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2564

Email : pattaya1705@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน 2) เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนและข้าราชการในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 392 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น

ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตามโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรต้นโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี การขับรถควรรู้จักเคารพกฎจราจรไม่ดื่มแอลกอฮอล์ในขณะที่ขับรถ ผู้ขับขี่ควรสวมหมวกนิรภัย โดยที่กฎหมายกำหนดและนึกถึงความปลอดภัย

คำสำคัญ : 1. การมีส่วนร่วม 2. การเสียชีวิต 3. อุบัติเหตุทางถนน

¹สำนักงานสาธารณสุขอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

¹Nayoong District Health Office Udonthani Province, Thailand.

*ได้รับบทความ: 15 มกราคม 2564; แก้ไขบทความ: 10 มีนาคม 2564; ตอรับการตีพิมพ์:

5 เมษายน 2564

Received: January 15, 2021; Revised: March 10, 2021; Accepted: April 5, 2021

ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study participation in solving road traffic death problems, 2) to study the factors of participation in solving road accident deaths, 3) to study opinions on solving problems of road traffic deaths in Nayoong District, Udonthani Province. The sample used for this research was people and civil servants in Nayoong District, Udonthani Province, 392 people. The tool used in the research was a questionnaire and interview form. The statistics used for data analysis was frequency, percentage, multiple regression analysis by using hierarchical variable selection method.

The research found that : 1. The Participation in solving the problem of road fatalities in Nayoong District, Udonthani Province, overall dependent variables in all aspects were moderate. 2. Factors for participation in solving road accident deaths in Nayoong District, Udonthani Province, overall variables in all aspects were at the moderate level. 3. Opinions on solving the problem of road accident deaths in Nayoong District, Udonthani Province, drive to be aware of traffic rules and do not drink alcohol while driving. The driver should wear a helmet. Where the law requires and thinks of safety.

Keywords : 1 Participation 2. Death 3. Road Accidents

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยมีการสูญเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนนับว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญของประเทศในปัจจุบัน และมีแนวโน้มอัตราสูงขึ้นทุกวันมีความต่อเนื่องทุกปีเช่นกัน จากสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า อุบัติเหตุที่เกิดจากทางถนนทำให้มีผู้เสียชีวิตมากกว่าคดีอื่นๆ ที่มีการเสียชีวิตถึง 4.52 เท่า จากอัตราการบาดเจ็บ 1,745.40 ต่อแสนประชากรในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็น 2,564.30 ต่อแสนประชากรในปี 2561 และอัตราการตายคิดเป็นร้อยละ 67.80 ของการตายในประเทศไทย และในปี 2563 มีจำนวนการเกิดอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มมากขึ้นคิดเป็นในแต่ละวันมีผู้เสียชีวิตเฉลี่ยประมาณ 35 คน หรือ ประมาณการว่าในทุกๆ 1 ชั่วโมง มีคนเสียชีวิต 2 คน อุบัติเหตุทางถนน หรือทุกๆ วันจะมีผู้บาดเจ็บเข้ามารับการรักษาพยาบาลทุกๆ วันและมีการสูญเสียชีวิตจำนวนมาก ทั้งมีการบาดเจ็บสูญเสียอวัยวะเป็นจำนวนมาก ส่วนมากจะเกิดในกลุ่มเยาวชนที่มีช่วงชั้น

ของอายุ ระหว่าง 15-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ของการบาดเจ็บของทุกกลุ่มอายุรวมกัน (สุรงค์ศรี ศิริมโนชญ์, ลักขณา ไทยเครือ, อรชร อัฐวิลาภ, 2557 : 580-592)

การเกิดอุบัติเหตุทางถนนถือว่าไม่ใช่เรื่องที่เกิดขึ้นโดยบังเอิญแต่ทั้งนี้เราสามารถมีทางป้องกันได้ ซึ่งมีปัจจัยที่มีแนวทางที่ก่อให้เกิดขึ้นทางจราจรทางถนนได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ยานพาหนะ สิ่งแวดล้อม ทั้ง 3 ด้านนี้ถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ในส่วนของการป้องกัน หรือการสร้างแนวทางการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนที่มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการดำเนินการที่มีส่วนรวมที่หลากหลายภาคส่วนเข้ามาสร้างมาตรการมีส่วนร่วมอย่างมีระบบ ในประเทศที่มีรายได้สูงได้แสดงให้เห็นว่า สามารถลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุและอัตราการตายได้อย่างรวดเร็วในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้อาจเป็นผลกระทบมาจากการนำเรื่องอุบัติเหตุมาพิจารณาให้รอบครอบและครอบคลุมในทุกมิติที่จะทำให้มีการขับเคลื่อนและสามารถแก้ไขปัญหาที่ตรงจุดอย่างเป็นระบบ (Systems Approach) และมีการสร้างจุดเน้นในระบบมาตรการทั้งนี้ เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของผู้ใช้ถนนแต่เพียงอย่างเดียว ในสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาในหลายๆ ประเทศได้มีการดำเนินการด้วยรูปแบบง่ายๆ แต่กลับได้ผล เช่น การติดตั้ง Rumble strips ที่สามารถลดปัญหาการชนบนถนนลงได้ร้อยละ 35 และลดปัญหาการเสียชีวิตร้อยละ 55 โดยมีการดำเนินการที่ต่ำเมื่อเทียบกับการนำกฎหมายมาบังคับใช้ด้วยวิธีอื่นๆ และแนวทางการกำหนดการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนจึงมีบทบาทอย่างมากในภาพรวมปัจจุบัน (Afukaar FK, 2003 : 77-81)

อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี เป็นอำเภอหนึ่งที่มีสถิติการเกิดอุบัติเหตุทางถนนสูงเพราะมีการใช้รถใช้ถนนในการสัญจรไปมา แนวโน้มจากข้อมูลปี 2560-2564 พบว่า อัตราการบาดเจ็บด้วยอุบัติเหตุทางถนนต่อประชากรในอำเภออยู่ในระดับที่มาก เท่ากับ ต่อแสนประชากร 12.42 ต่อเดือน 38.60 และต่อวัน 1.30 ต่อวัน เมื่อเปรียบเทียบกับในช่วงปีที่ผ่านมา พาหนะที่เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนมากที่สุด คือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ 79.2 ของการเกิดอุบัติเหตุ เวลาที่มีการเกิดอุบัติเหตุส่วนมากจะอยู่ในระหว่าง 15.00-24.00 น. กลุ่มที่มีความเสี่ยงมากที่สุดจะอยู่ในอายุระหว่าง 15-26 ปี และในการศึกษาปัญหาและสาเหตุที่มีการเกิดอุบัติเหตุในอำเภอนายูงจากกลุ่มตัวอย่างสถิติข้อมูลที่รวบรวมจัดทำบันทึกไว้ พบว่า การเกิดอุบัติเหตุทางถนนนั้นมีสาเหตุหลักๆ ที่เกิดขึ้นมาจากสภาพถนน ร้อยละ 60 ที่เป็นอันตรายมากได้แก่ ทางแยก ทางโค้ง ฝุ่น สภาพถนนชำรุด และเมาแล้วขับยังเป็นปัญหายอดนิยมของผู้ขับขี่อยู่เสมอ นอกจากนี้การขยายตัวของการลงทุนและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเข้ามามีบทบาทอย่างมากในการใช้รถใช้ถนนในการสัญจรไปมานั้นย่อมส่งผลต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนเพิ่มขึ้น แม้ว่าที่ผ่านมาอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานีจะได้มีการแก้ไขปัญหาร่วมกับภาคีเครือข่ายในการรณรงค์เรื่องของการลดอุบัติเหตุทางถนนอย่างต่อเนื่อง แต่ในช่วงระยะ 2-3 ปีที่ผ่านมาปัญหาการเกิดอุบัติเหตุทางถนนยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อชีวิต และจะเห็นได้ว่าแนวโน้มของสถิติข้อมูลการบาดเจ็บสูญเสียชีวิตยังไม่ได้ลดลงแต่อย่างใด ทั้งนี้อาจจะมองได้ว่า

ปัญหาและจุดอ่อนของการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอาจจะขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และขาดการให้ข้อมูลร่วมกันและขาดการประเมินสถานการณ์ที่เป็นระบบ ถือได้ว่าความร่วมมือระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนั้นอาจเป็นปัจจัยหลักในการแก้ไขปัญหการเกิดอุบัติเหตุทางถนนอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์อำเภอเรื่องการลดอุบัติเหตุทางถนนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Suriyawongpaisal P. and Kanchanasut S, 2003 : 95-104)

จากข้อมูลดังกล่าวมาข้างนั้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนจากการขับซิ่งรถยนต์และรถจักรยานยนต์ เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของกลุ่มองค์กรและภาคีเครือข่ายต่างๆ ที่มีอยู่ในอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี รวมทั้งในการแสวงหาแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหการเกิดอุบัติเหตุทางถนน และมีปัจจัยอะไรบ้างในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ทั้งนี้เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ไว้ เพื่อสร้างเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหและพัฒนาในจุดเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุทางถนนขึ้นในอนาคต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี
- 2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี

3. ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

- 3.1 ได้ทราบการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี
- 3.2 ได้ทราบปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี
- 3.3 ได้ทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี
- 3.4 ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถนำไปเป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี ในเขตพื้นที่อำเภออื่นๆ ต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนและข้าราชการในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 392 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามใช้สำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และแบบสัมภาษณ์ใช้สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์ โดยใช้การสรุปความ ตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตามโดยรวมทุกด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.21$ S.D.=0.49) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ($\bar{X}=3.31$ S.D.=0.63) ด้านการเกิดอุบัติเหตุตามจุดเสี่ยง ($\bar{X}=3.27$ S.D.=0.54) และด้านพฤติกรรมการขับขี่ ($\bar{X}=3.04$ S.D.=0.53) ตามลำดับ

5.2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรต้นโดยรวมทุกด้าน พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.48$ S.D.=0.32) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมบังคับใช้กฎหมาย ($\bar{X}=3.90$ S.D.=0.24) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ขับขี่ ($\bar{X}=3.55$ S.D.=0.25) ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ($\bar{X}=3.33$ S.D.=0.67) ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน ($\bar{X}=3.30$ S.D.=0.60) และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ($\bar{X}=3.29$ S.D.=0.63) ตามลำดับ ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัด โดยรวมทุกด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ด้านการมีส่วนร่วมบังคับใช้กฎหมาย มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ(b) เท่ากับ 0.434 และ -0.273 ตามลำดับ

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี พบว่า การขับรถควรรู้จักเคารพกฎจราจรไม่ดื่มแอลกอฮอล์ในขณะที่ขับรถ ผู้ขับขี่ควรสวมหมวกนิรภัย โดยที่กฎหมายกำหนดและนึกถึงความปลอดภัย จัดอบรมในการขับขี่การใช้รถใช้ถนน เมา่วงไม่ขับหรือเล่นโทรศัพท์ ไม่ขับรัยยอยศร ไม่ฝ่าไฟแดงและไม่ขับด้วยความประมาท ปฏิบัติตาม

กฎจราจรและคำนึงถึงเพื่อร่วมทางด้วยเสมอ ใช้ไฟเลี้ยวทุกเมื่อในเวลาที่ต้องเลี้ยวไม่ฝ่าฝืนกฎจราจร เปิดไฟให้สัญญาณขณะขับหรือเลี้ยว คาดเข็มขัดนิรภัย และนำรถเข้าสู่ศูนย์เช็คสภาพตามเวลาที่กำหนด ในการขับต้องมีสติเพื่อแก้ไขปัญหาจากการเสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุ ควบคุมสติทุกครั้งและไม่ขับรถยนต์เร็ว สัญญาณไฟ จัดทำป้ายสัญญาณในจุดเสี่ยง เช่น การลดความเร็ว ทางโค้ง เขตลดความเร็ว เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในจุดเสี่ยง ตรงไหนมีทางเลี้ยวควรให้สัญญาณไฟ ตรวจตราจุดเสี่ยง ตรวจเช็คทางโค้ง ทางแยก ทางเลี้ยว จัดทำป้ายและสัญญาณไฟตามแยก โค้งต่างๆ สีแยกที่ไม่มีไฟจราจร และป้ายโปรดลดความเร็ว ขับช้าๆ มองซ้ายแลขวาก่อนเลี้ยว จัดทำป้ายสัญญาณตามจุดต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุตามจุดเสี่ยง

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรตามโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ด้านการเกิดอุบัติเหตุตามจุดเสี่ยง และด้านพฤติกรรมการขับขี่ ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิราวรรณ นิลเกตุ (2553 : ก) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคายจังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง โดยแยกเป็นรายด้านระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนและการตัดสินใจ ระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการดำเนินการ และในระดับน้อย 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผล ส่วนการจำแนกตาม เพศ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมในทุกด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ อาชีพ และระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยรวมรายด้านแตกต่างกัน ซึ่งโอกาสนี้สามารถใช้เป็นประโยชน์และหาแนวทางให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบูรณ์ แนวนั้น (2563 : 40) ที่ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนน ในตำบลโคกหล่าม อำเภอกุมภวาปี จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนนเพื่อคนตำบลโคกหล่าม “KHOK-LAM Model” โดยความร่วมมือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหา และโครงสร้างการจราจรในชุมชน แก้ไขปัญหาจุดเสี่ยงร้อยละ 100 ทำให้เกิดความปลอดภัยในการจราจรการใช้รถใช้ถนน จำนวนการเกิดอุบัติเหตุลดลงร้อยละ 48.8 และไม่มีผู้เสียชีวิต นักเรียนและแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวมีความรู้เรื่องวินัยจราจรเพิ่มขึ้นร้อยละ 80

6.2 ปัจจัยการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ตัวแปรต้นโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหา

น้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมบังคับใช้กฎหมาย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ขับขี่ ด้านการมีส่วนร่วมของท้องถิ่น ด้านบทบาทของผู้นำชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พชร กุณทีทอง (2551 : ก) ได้ทำการศึกษากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการรับรู้ข่าวสารการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ด้านการร่วมกำหนดนโยบายแผนงานการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการร่วมปฏิบัติตามแผนและกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น ด้านการร่วมติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิกานต์ ธนธีระกุล (2563 : 25-26) ที่ได้ศึกษาผลของรูปแบบการดำเนินงาน D-RTI+ ต่อการป้องกันการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน เขตสุขภาพที่ 3 ผลการวิจัยรูปแบบ D-RTI+ ทำให้ผลการดำเนินงานป้องกันการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนน เขตสุขภาพที่ 3 อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย ส่งผลให้การบาดเจ็บและเสียชีวิตลดลงในพื้นที่ที่ดำเนินงานทั้งในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน มีนวัตกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของชุมชนเอง ควรนำไปขยายผลการขับเคลื่อนสู่กลไก ศปถ.อปถ. เพื่อเกิดการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุครอบคลุมทุกพื้นที่ ช่วยลดการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนเขตสุขภาพที่ 3 ได้อย่างยั่งยืน

6.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในเขตอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี การขับรถควรรู้จักเคารพกฎจราจรไม่ดื่มแอลกอฮอล์ในขณะที่ขับรถ ผู้ขับขี่ควรสวมหมวกนิรภัย โดยที่กฎหมายกำหนดและนึกถึงความปลอดภัย จัดอบรมในการขับขี่การใช้ถนน เมา้งวังไม่ขับหรือเล่นโทรศัพท์ ไม่ขับรถย้อนศรหรือไม่ฝ่าไฟแดงและไม่ขับขี่ด้วยความประมาท ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรและคำนึงถึงเพื่อร่วมทางด้วยเสมอ ใช้ไฟเลี้ยวทุกเมื่อในเวลาที่ต้องเลี้ยวไม่ฝ่าฝืนกฎจราจร เปิดไฟให้สัญญาณขณะขับหรือเลี้ยว คาดเข็มขัดนิรภัย และนำรถเข้าศูนย์เช็คสภาพตามเวลาที่กำหนด ในการขับขี่ต้องมีสติเพื่อแก้ไขปัญหาจากการเสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุ ควบคุมสติทุกครั้งและไม่ขับรถย้อนศร ดูแลสัญญาณไฟ จัดทำป้ายสัญญาณในจุดเสี่ยง เช่น การลดความเร็ว ทางโค้ง เขตลดความเร็ว เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุในจุดเสี่ยง ตรงไหนมีทางเลี้ยวควรให้สัญญาณไฟ ตรวจตราจุดเสี่ยง ตรวจเช็คทางโค้ง ทางแยก ทางเลี้ยว จัดทำป้ายและสัญญาณไฟตามแยก โค้งต่างๆ สีแยกที่ไม่มีไฟจราจร และป้ายโปรดลดความเร็ว ขับช้าๆ มองซ้ายแลขวาก่อนเลี้ยว จัดทำป้ายสัญญาณตามจุดต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุตามจุดเสี่ยง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิวัช สร้อยมาลี (2556 : ก) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาจุดเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุภายในพื้นที่ตำบลโบสถ์อำเภอฟินาแม จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้เส้นทางเพื่อประกอบอาชีพโดยใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะในการเดินทางช่วงเวลาที่ใช้นานมากที่สุดคือเวลาเร่งด่วน(07.00-8.00 และ 15.00-16.00) ส่วนใหญ่ใช้เส้นทาง 4-6 ครั้ง/สัปดาห์และใช้ความเร็วในการขับรถยนต์ หรือจักรยานยนต์ประมาณ 80-89 กิโลเมตร/ชั่วโมง 2) ระดับความเหมาะสมของป้ายเครื่องหมายจราจร

และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ระดับความเหมาะสมของไฟฟ้าแสงสว่างมีค่าสูงสุด ในขณะที่ระดับความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยสำหรับคนเดินเท้ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุพบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุด ผลการทดสอบความแปรปรวนพบว่าอายุของผู้ตอบแบบสอบถามมีผลต่อระดับความเหมาะสมของการมองเห็นป้ายจราจรและระดับตำแหน่งของเครื่องหมายจราจรอย่างมีนัยสำคัญ

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมในพฤติกรรมจราจรที่ปลอดภัยและพัฒนาควบคุมการขับขี่อย่างปลอดภัย เพื่อป้องกันอุบัติเหตุทางถนน และลดการเกิดอุบัติเหตุตามจุดเสี่ยง เพื่อความปลอดภัยของผู้ขับขี่ในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

7.1.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรมีการดำเนินโครงการตรวจสอบสภาพของรถอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการเกิดอุบัติเหตุและเสียชีวิตทางถนน เพื่อลดปัญหาความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุที่อัตราเพิ่มขึ้นทุกๆ ปี

7.1.3 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรจัดอบรมการขับขี่อย่างปลอดภัยทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติให้ครอบคลุมให้กับประชาชน เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องตามกระบวนการขับขี่ที่ปลอดภัยไม่เสี่ยงเกิดอุบัติเหตุและการเสียชีวิตทางถนนอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ควรมีการกำหนดการปรับปรุงจุดเสี่ยงต้องมีการเฝ้าระวังการเกิดอุบัติเหตุอย่างต่อเนื่องและแก้ไขตามการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมของถนน เนื่องจากถนนและอุปกรณ์มักมีการเปลี่ยนแปลงตามสภาพการใช้งาน กิจกรรมนี้จึงต้องมีงบประมาณอุดหนุนอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง

7.2.2 ควรให้ประชาชนหรือผู้ใช้ถนนจะเป็นผู้ที่ทราบสภาพความบกพร่องของถนน สภาพการจราจรจุดเสี่ยงมากที่สุด จึงควรจัดช่องทางสื่อสารให้ประชาชนสามารถสื่อสารกับหน่วยงานภาครัฐหรือสาธารณะชนอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.3 ควรสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนจากประชาชนและอาสาสมัครในบริบทต่างๆ ให้มากขึ้น โดยชุมชนสามารถมีส่วนร่วมของการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ เป็นอาสาสมัครจราจรในการแก้ไขปัญหาการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอย่างต่อเนื่อง

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาปัจจัยความเสี่ยงต่อการการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน เชิงเนื้อหา และเชิงวิเคราะห์ โดยใช้พื้นที่วิจัยที่มีขนาดกว้างครอบคลุมทั้งปัญหาและอุปสรรคเพื่อนำมาพัฒนา และปรับปรุงเป็นรูปแบบในข้อชี้แจงอย่างปลอดภัยจากอุบัติเหตุทางถนนอย่างมีประสิทธิภาพ

7.3.2 หลังจากที่ได้มีการดำเนินการแก้ไขตามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ควรจะเพิ่มจำนวนของกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุมมากขึ้น ทั้งด้านขนาดพื้นที่ทำการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำมาวิเคราะห์หามาตรการแก้ไขได้อย่างลึกซึ้งอย่าง และต่อเนื่อง

8. เอกสารอ้างอิง

- นิวัช สร้อยมาลี. (2556). การศึกษาจุดเสี่ยงการเกิดอุบัติเหตุภายในพื้นที่ตำบลโบสถ์อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา (การบริหารงานก่อสร้างและสาธารณูปโภค). สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- พัชรี ฤกษ์ทอง. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนเทศบาลเมืองชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- วชิราวรรณ นิลเกตุ. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเตื่อ อำเภอมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. การค้นคว้าแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศศิกันต์ ธนธีระกุล. (2563). ผลของรูปแบบการดำเนินงาน D-RTI+ ต่อการป้องกันการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน เขตสุขภาพที่ 3. วารสารโรคและภัยสุขภาพ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์. 14(1). 25-34.
- สมบูรณ์ แวมั่น. (2563). รูปแบบการดำเนินงานป้องกันอุบัติเหตุทางถนน ในตำบลโคกหล่าม อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 10. 18(1). 40-51.
- สุรางค์ศรี ศิริมโนชญ์, ลักขณา ไทยเครือ, อรชร อัฐทวิลาภ. (2557). การพัฒนารูปแบบการแก้ไขปัญหการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรอย่างมีส่วนร่วมโดยอาศัยทรัพยากรและศักยภาพในพื้นที่ จังหวัดภูเก็ต. วารสารวิชาการสาธารณสุข. 23(4). 580-592.

Afukaar FK. (2003). Speed control in developing countries: issues, challenge V and opportunities V in reducing road traffic injuries. *Inj Control Saf Promot.* 10(1-2). 77-81.

Suriyawongpaisal P. And Kanchanasut S. (2003). Road traffic injuries in Thailand: Trends, selected under lying determinants and status of intervention. *Inj Control Saf Promot.* 10(1-2). 95-104.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ได้อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องอย่าง เพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและการเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำปรึกษา ความรู้และประสบการณ์ศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัยมา ณ โอกาสในครั้งนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ ร่วมสถาบันและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนทุกท่านที่เกี่ยวข้องซึ่งมิได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย